

zahvalnost & radost 3/2017

Sadržaj	Strana
Pismo mog oca	1
Sve je za Njega	7
Kršćanska borba, 1. dio: Sotona, tijelo, svijet, Zakon	10
Biblijske slike i simboli: Amalek, Filistejci	16

Pripremajući članak o kršćanskoj borbi pitao sam se neće li način iznošenja te teme nekim kršćanima možda biti pretežak. No svaki put nakon što bi mi se javilo to pitanje bio sam još uvjereniji da je upravo to ono što osobito treba današnjim kršćanima. Oštrica Božje riječi nije ugodna, ali je ljekovita – i zato joj se nemojmo izmicati. Neka nas pogodi; jer svi smo u nekoj mjeri pod utjecajem mlakosti koja je zavládala u kršćanstvu. U doba kada je živio pisac knjige iz koje je uzet taj članak, nanovo rođeni kršćani su posvećenje Bogu smatrali nečim posve uobičajenim. Zbog toga su cijenili takav način iznošenja istine i zahvalno ga primali. Danas pak ima mnogo neposvećenih kršćana (premda su nanovo rođeni), a među njima mnogo onih koji se, nakon svog obraćenja, nikada nisu zabrinuli nad svojim duhovnim stanjem, koji nikada nisu zapali u tjeskobu čovjeka iz Rimljanima 7 i zavapili: „Jadan li sam ja čovjek! Tko će me izbaviti iz tijela te smrti?“ Stvaran problem kod mnogih kršćana danas nije to što je takvo iznošenje istine preteško, nego to što žive u duhu Laodiceje: „Bogat sam, obogatio sam se i ništa mi ne treba“.

Božja riječ je „pismo našega Oca“. Puna je utjehe i ohrabrenja, a to nam je potrebno, zato što ima mnogo patnje. No Bog nas prvenstveno želi poučiti da naučimo ispravno hoditi i živjeti kao njegova djeca. To je za nas ponekad bolno, jer moramo priznati i osuditi neke svoje navike i postupke koje smo možda godinama provodili u djelo te početi ispočetka, prihvativši ono čemu nas on poučava. Ne zaboravimo da je Božja riječ i tada „pismo našega Oca“!

*Uz srdačan pozdrav,
Vaš Urednik*

Pismo mog Oca

Biblija je knjiga današnjice. Ona je Božja vlastita knjiga, njegova savršena objava. Ona je njegov vlastiti glas koji govori svakome od nas. Ona je knjiga za sva vremena, za sva podneblja, za sve društvene slojeve, za sve okolnosti, za velike i male, za bogate i siromašne, za učene i neuke, za stare i mlade. Govori tako jednostavnim jezikom da je i dijete može razumjeti, a ipak je tako duboka da je ni najdubokoumniji čovjek ne može iscrpiti. Štoviše, ona govori izravno srcu; ona dotiče najdublje pobude našeg moralnog bića; prodire do najskrivenijih korijena misli i osjećaja duše; prosuđuje nas temeljito. Jednom riječju, ona je, kako nam apostol veli pod nadahnućem, „živa i djelotvorna, i oštija od svakog dvosjeklog mača; prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i prosuđuje misli i nakane srca“ (Heb 4,12).

Osim toga, promotrimo čudesnu sveobuhvatnost te knjige. S jednakom točnošću govori o navikama, običajima i načelima devetnaestog stoljeća kršćanske ere kao i o onima u prvim stoljećima ljudskog postojanja. Pokazuje savršeno poznavanje čovjeka, u svakom razdoblju njegove povijesti. Današnji London i Tir prije tri tisuće godina zrcale se jednakom točnošću na stranicama te svete knjige. Ljudski život je, u svim stupnjevima svog razvoja, vješto oslikan u toj prekrasnoj knjizi koju je naš Bog milostivo napisao za našu pouku.

Kakva li je povlastica što možemo imati takvu knjigu! – što u rukama možemo imati božansku objavu! – što možemo imati pristup knjizi čiji je svaki redak napisan pod Božjim nadahnućem! – što možemo imati božanski objavljenu prošlost, sadašnjost i budućnost! Tko može ispravno procijeniti vrijednost takve povlastice?

No ta knjiga prosuđuje čovjeka – prosuđuje njegove putove – prosuđuje njegovo srce – govori mu istinu o njemu samom. Zbog toga čovjek ne voli Božju knjigu. Neobraćen čovjek radije će čitati novine ili uzbudljiv roman negoli Bibliju. Radije će pročitati izvješće o sudskom procesu nekom kriminalcu negoli poglavlje iz Novog zavjeta.

Zbog toga neki stalno pokušavaju pronaći rupe u Božjoj blagoslovljenoj knjizi. Nevjernici iz svih razdoblja i društvenih slojeva mnogo su se trudili pronaći nedosljednosti i opreke u Svetom pismu. Otvorene neprijatelje Božje riječi može se naći ne samo među prostacima, neotesanima i nemoralnima, nego i među obrazovanima, profinjnima i kulturnima. Baš kao što je bilo i u dane apostola, „neki uličari, pokvareni ljudi“, i „neke ugledne pobožne žene“ – dva sloja toliko oprečna jedan drugom društveno i moralno – bili su u stanju složiti se oko jednog, naime u tome da potpuno odbace Božju riječ i one koji su je vjerno propovijedali (usp. Dj 13,50 i 17,5). Tako ćemo uvijek vidjeti da se ljudi koji se razlikuju u gotovo svemu slažu u svom otvore-

nom protivljenju Bibliji. Druge knjige se ostavljaju na miru. Ljudi ne nastoje pronaći nedostatke u knjigama Vergilija, Horacija, Homera ili Herodota; ali Bibliju ne mogu podnijeti, jer ih ona razotkriva i govori im istinu o njima samima i svijetu kojem pripadaju. Nije li upravo tako bilo i sa živom Riječju – Sinom Božjim, Gospodinom Isusom Kristom, kad je bio ovdje među ljudima? Ljudi su ga mrzili zato što im je govorio istinu. Njegova služba, njegove riječi, njegovi putovi, sav njegov život, bili su stalno svjedočanstvo protiv svijeta; zbog toga su mu se snažno i trajno protivili. Druge su pustili na miru, ali na njega su pazili i vrebali na svakom koraku njegova puta. Glavne starješine i vođe naroda „nastojali su uhvatiti ga u riječi“ kako bi dobili povod da ga predaju upravitelju i njegovim ovlastima. Tako je to bilo tijekom njegova čudesnog života; a na posljetku, kad je Blagoslovljeni bio pribijen na križ između dvojice zločinaca, spomenuta dvojica su puštena na miru; njih nitko nije vrijeđao – veliki svećenici i starješine nisu vrtjeli svojim glavama prema njima. Ne, sve uvrede, sve poruge, sva prostota i bešćutna grubost – sve se sručilo na božansku osobu razapetu na središnjem križu.

Dobro je potpuno razumjeti što je stvaran izvor svakog protivljenja Božjoj riječi – bilo Onome koji je njegova živa Riječ, bilo pisanoj riječi. To će nam pomoći da procijenimo njegov stvaran značaj. Đavao mrzi Božju riječ – mrzi je u potpunosti; i zbog toga se on služi učenim nevjernicima da pišu knjige u kojima nastoje dokazati da Biblija nije Božja riječ, niti pak to može biti, budući da u njoj, tobože, postoje pogreške i nedosljednosti. I ne

samo to, nego tvrde da u Starom zavjetu nalazimo zakone i odredbe, navike i postupke koji su nedostojni mišlostivog i dobrostivog Bića.

U pogledu svih takvih „dokaza“ uvijek imam kratak i jasan odgovor: za sve te učene nevjernike, jednostavno, kažem da ne znaju uopće ništa o tom predmetu. Oni mogu biti vrlo učeni, vrlo pametni, vrlo duboki i originalni mislioci, dobro potkovani znanjem iz opće literature, vrlo mjerodavni za dati mišljenje o bilo kojem predmetu iz područja naravne i moralne filozofije, vrlo sposobni raspravljati o bilo kojem znanstvenom pitanju. Štoviše, mogu biti vrlo dragi u svom privatnom životu, karakterni, ljubazni, dobročinitelji, čovjekoljubivi, omiljeni u privatnom životu i poštovani u javnosti. Oni mogu biti sve to, ali, budući da su neobraćeni i da nemaju Božjeg Duha, potpuno su nesposobni prosuđivati o Svetom pismu. Ako bi netko tko nema pojma o astronomiji smatrao da mu je mjesto među stručnjacima za prosuđivanje o načelima Kopernikova sustava, ti isti ljudi, to jest spomenuti znanstvenici, prvi bi ga proglasili nemjerodavnim da govori o tom predmetu. Ukratko, nitko nema nikakvo pravo iznositi bilo kakvo mišljenje o nečemu što ne poznaje. To je načelo koje je općeprihvaćeno i zbog toga nipošto ne može biti upitno kada ga primijenimo na naš slučaj, to jest na Božju riječ. Apostol nam pod nadahnućem u svojoj prvoj poslanici Korinćanima govori da „naravan čovjek ne prima ono što je od Duha Božjega: jer mu je to ludost; *i ne može spoznati*, jer treba duhovno prosuđivati“ (1 Kor 2,14). To je konačan zaključak. On govori o čovjeku u njegovu naravnom stanju, bez obzira koliko on bio učen ili istančan.

On ne govori o nekoj osobitoj klasi ljudi, nego, jednostavno, o čovjeku u njegovu neobraćenu stanju, čovjeku bez Božjeg Duha. Neki bi mogli pomisliti da apostol govori o čovjeku barbarinu ili primitivnom čovjeku. Ne, on jednostavno govori o naravnom čovjeku, bio on filozof ili dvorska luda. Takav ne zna ono što je od Duha Božjega. Kako bi on, onda, mogao suditi i prosuđivati o Božjoj riječi? Kako se on uopće usuđuje reći što Bogu priliči a što ne priliči pisati? Ako pak je dovoljno drzak da to kaže – a, nažalost, jest – tko je toliko lud da ga sluša? Njegovi dokazi su neosnovani; njegove teorije su beskorisne; njegove knjige su dobre samo za veliki koš za smeće. I sve je to, zapazimo dobro, na temelju općeprihvaćenog načela koje smo spomenuli, naime, da nitko nema pravo govoriti o nečemu što mu je potpuno nepoznato.

Na taj način raskrinkani su svi pisci nevjernici. Tko bi slušao slijepca kako govori na temu svjetla i sjene? Pa ipak bi i on imao više prava govoriti o tome negoli neobraćen čovjek o nadahnutošći Biblije. Ljudska učenost, koliko god široka i raznovrsna; ljudska mudrost, koliko god duboka, ne može osposobiti čovjeka da prosuđuje o Božjoj riječi. Svakako da znanstvenik može istraživati i uspoređivati biblijske rukopise, čisto kao predmet kriticisma; on može biti sposoban prosuditi o pouzdanosti bilo kojeg rukopisa u pogledu nekog odjeljka, no to je nešto sasvim drugo negoli kad pisac nevjernik krene prosuđivati o objavi koju nam je Bog dao u svojoj neizmjerljivoj dobroti. Smatram da to ne može ni jedan čovjek. Samo po Duhu, koji je sâm nadahnuo svete spise, mogu se ti spisi razumjeti i cijeniti. Božja riječ mora biti prihvaće-

na na temelju njezina vlastitog autoriteta. Ako bi čovjek mogao prosuđivati ili umovati o njoj, tada to ne bi ni bila Božja riječ. Je li nam Bog dao objavu ili nije? Ako jest, onda ona mora biti apsolutno savršena, i to u svakom pogledu; a budući da je takva, mora biti potpuno izvan dosega ljudskog prosuđivanja. Čovjek nije ništa više mjerodavan prosuđivati Pismo negoli što je mjerodavan prosuđivati Boga. Pismo prosuđuje čovjeka, a ne čovjek Pismo. U tome je bitna razlika. Ništa nije jačnije negoli knjige koje nevjernici pišu protiv Biblije. Svaka stranica, svaki odjeljak, svaka rečenica neke takve knjige služi samo kao slikovit prikaz apostolove izjave da „naravan čovjek ne prima ono što je od Duha Božjega; *i ne može to spoznati*, jer treba duhovno prosuđivati.“ Njihovo veliko neznanje o onome što se usuđuju prosuđivati ravno je njihovom uzdanju u same sebe. A o njihovom nepoštenju bolje je i ne govoriti; jer tko bi i očekivao da će naći poštenje u spisima nevjernika? Možda bismo očekivali malo skromnosti, osim ukoliko nismo potpuno uvjereni u zlu *namjeru* koja se nalazi u korijenu svih takvih spisa te, stoga, smatramo nedostojnim da ih uopće i prolistamo. Druge knjige mogu se preispitivati nepristrano, ali Božjoj dragocjenoj knjizi pristupa se s unaprijed donesenim zaključkom da ona nije božanska objava, jer nam – zamislite! – nevjernici vele da nam Bog nije mogao dati pisanu objavu svog uma.

Kako je to čudno. Ljudi nam mogu objaviti svoje misli – i nevjernici to čine prilično jasno – ali Bog ne može! Kakve li ludosti! Kakve pokvarenosti! S pravom se možemo upitati zašto Bog ne bi mogao objaviti svoje misli svojim

stvorenjima? Zašto bi se takvo što trebalo smatrati nevjerovatnim? Nema zaista nikakvog razloga za to, osim što nevjernici žele da bude tako. Njihova želja je, zasigurno, začetnik te misli. Pitanje koje je stara zmija postavila u Edenskom vrtu prije otprilike šest tisuća godina prenosilo se kroz vjekove, putem raznoraznih skeptika, racionalista i nevjernika: „Zar je Bog doista rekao?“ Odgovaram s velikim zadovoljstvom: Da, neka je hvaljeno njegovo sveto ime, on nam je govorio. Objavio nam je svoje misli; dao nam je Sveto pismo. „*Sve pismo je od Boga nadahnuto* i korisno je za nauk, za uvjerenje, za popravljivanje, za odgajanje u pravednosti: da čovjek Božji bude savršen [artios], posve opremljen za svako dobro djelo“ (2 Tim 3,16.17). I ponovno: „Jer što god je nekoć napisano, napisano je nama za pouku, da po strpljivosti i utjesi Pisama imamo nadu“ (Rim 15,4).

Slava Gospodinu za takve riječi! Oni nam daju sigurnost da je sve Pismo dano od Boga; i da je cijelo Pismo dano nama. To je dragocjena poveznica između duše i Boga. Tko može iskazati vrijednost takve poveznice? Bog je govorio – govorio je nama. Njegova riječ je stijena o koju se bespomoćno lome svi vali nevjerničkih misli, a ona čvrsto stoji u svojoj božanskoj snazi i vječnoj postojanosti. Ništa ne može poljuljati Božju riječ. Sve sile zemlje i pakla, ljudi i demoni zajedno ne mogu nikada poljuljati Bo-

žju riječ. Ona je postojana u svojoj vlastitoj moralnoj slavi, usprkos svih nartaja neprijatelja od stojeća do stoljeća. „Zauvijek je, Gospodine, tvoja riječ utvrđena u nebesima.“ „Uzveličao si svoju riječ visoko iznad svoga imena.“ Što preostaje nama? Samo ovo: „U svoje srce sam sakrio riječ tvoju da ne sagriješim protiv tebe.“ U tome je duboka tajna mira. Srce je putem njegove dragocjene riječi povezano s Božjim prijestoljem, štoviše, sa samim Božjim srcem, te je tako zadobilo mir koji svijet ne može ni dati ni uzeti. Što mogu postići sve teorije, sva umovanja i svi dokazi nevjernika? Baš ništa. Oni su poput pljeve koju raznese vjetar. Onome tko je doista naučio po milosti se uzdati u Božju riječ – osloniti se na autoritet Svetog pisma, sve nevjerničke knjige koje su ikad bile napisane potpuno su beskorisne, bespredmetne i nemoćne. One očituju neznanje i užasnu pokvarenost svojih pisaca; a Pismo uvijek ostaje tamo gdje je oduvijek bilo, i uvijek će biti, „utvrđeno u nebesima“, neuzdrmljivo kao i Božje prijestolje.¹ Nasrtaji nevjernika ne mogu uzdrmati Božje prijestolje; ne mogu uzdrmati ni njegovu riječ, a ne mogu uzdrmati ni mir koji ispunjava srce onoga koji počiva na tom neuzdrmljivom temelju. „Velik mir imaju oni koji ljube zakon tvoj“ (Ps 119,165). „Ali će riječ Boga našega stajati zauvijek“ (Iz 40,8). „Jer svako tijelo je kao trava i sva ljudska slava kao cvijet od trave. Sahne trava i cvijet njezin otpa-

¹ Kad govorimo o piscima nevjernicima trebamo imati na umu da su među njima daleko najopasniji oni koji se nazivaju kršćanima. Kada se nekoć govorilo o „nevjernicima“, prvo se mislilo na ateiste poput Voltairia i njemu slične. No danas, nažalost, moramo tim pojmom obuhvatiti i takozvane biskupe i doktore teologije. To je zastrašujuća činjenica.

da, ali riječ Gospodinova ostaje zauvijek; a to je riječ koja nam je propovijedana evanđeljem“ (1 Pet 1,24.25).

Tu opet imamo dragocjenu zlatnu poveznicu. Riječ koja nam je propovijedana kao dobra vijest jest Božja riječ koja ostaje zauvijek, i zbog toga su naše spasenje i naš mir postojani kao i riječ na kojoj su utemeljeni. Ako je *svako* tijelo kao trava, i *sua* slava ljudska kao cvijet od trave, što onda vrijede dokazi nevjernika? Beskorisni su kao i osušena trava ili uvelo cvijeće; a ljudi koji ih promiču, kao i oni koji ih prihvaćaju, prije ili kasnije uvjerit će se u njihovu beskorisnost. Oh, kakva li je to grešna ludost kada se pobija Božju riječ – kada se pobija ono jedino u ovome svijetu što jadnom i umornom ljudskom srcu može dati odmor i utjehu – kada se pobija ono što jadnim izgubljenim grešnicima donosi radosnu vijest spasenja i okrepu iz Božjeg srca!

No možda ćemo se susresti s pitanjem koje se često postavlja i koje je mnoge uznemirilo te ih navelo da utočište potraže u takozvanom „autoritetu crkve“. Pitanje glasi: Kako možemo znati da je knjiga koju nazivamo Biblijom Božja riječ? Moj odgovor na to pitanje je vrlo jednostavan i glasi: Onaj koji nam je milostivo dao tu blagoslovljenu knjigu može nam dati i sigurnost da je ta knjiga od njega. Isti Duh koji je nadahnuo različite pisce svetih pisma može nam dati spoznaju da su ta pisma Božji glas koji govori nama. To se može razaznati samo po Duhu. Kao što smo već vidjeli, „naravan čovjek ne prima ono što je od Duha Božjega ... i ne može to spoznati, jer treba duhovno prosuđivati.“ Ako nam Sveti Duh ne objavi i ne dade sigurnost da Biblija jest Božja riječ, onda to ne može učiniti nijedan čovjek ili skupina ljudi. No,

s druge pak strane, ako nam On dade tu blagoslovljenu sigurnost, nije nam potrebno svjedočanstvo ljudi.

Priznajem da bi i najmanja sjenka nesigurnosti u pogledu tog pitanja prouzročila muku i jad. Ali tko nam može dati sigurnost? Samo Bog. Ako bi se svi ljudi na Zemlji složili u svom svjedočanstvu u pogledu autoriteta svetih pisama – ako bi svi koncili, svi teolozi i svi crkveni oci zagovarali nauk o doslovnoj nadahnutosti – ako bi se sveopća crkva, svaka kršćanska denominacija, složila s istinom da je Biblija doista Božja riječ – jednom riječju, ako bismo imali potvrdu svakog ljudskog autoriteta koji postoji da je Božja riječ vjerodostojna, sve bi to bilo potpuno nedovoljno i nesigurno; i ako bi se naša vjera temeljila na tom autoritetu, bila bi potpuno beskorisna. Samo nam Bog može dati sigurnost da je On govorio u svojoj riječi; a kada nam on dade sigurnost, onda su svi dokazi, svi prigovori, sve dosjetke, sva propitkivanja nevjernika, drevnih i suvremenih, kao sapunica, dim ili prašina. Istinski vjernik ih odbacuje kao beskorisno smeće i u svetoj smirenosti počiva u neusporedivoj objavi koju nam je milostivo dao naš Bog.

Iznimno je važno da čitatelj, ukoliko želi nadvladati utjecaj nevjere s jedne i praznovjerja s druge strane, bude potpuno načisto u pogledu tog pitanja. Nevjera nam veli da nam Bog nije dao knjigu – objavu svojih misli – da nam je nije mogao dati. Praznovjerje nam veli da iako nam je Bog dao objavu ne možemo biti sigurni u to bez ljudskog autoriteta, niti je možemo razumjeti bez ljudskog tumačenja. Dobro je uvidjeti da nas i jedno i drugo jednako lišava dragocjene blagodati svetog pisma. A davao teži upravo tome. On

nas želi lišiti Božje riječi, a to može jednako učinkovito postići putem prividnog nepovjerenja u samog sebe, koje se ponizno i s poštovanjem oslanja na autoritet mudrih i učenih ljudi, kao i putem otvorene nevjere koja smjelo odbacuje svaki autoritet, ljudski ili božanski.

Uzmimo sljedeći primjer. Otac napiše pismo svom sinu, pismo koje odiše ljubavlju i nježnošću očinskog srca. Govori mu o svojim planovima i poslovima; piše mu o svemu što misli da bi zanimalo sinovljevo srce – o svemu na što ga ljubav očeva srca može potaknuti. Sin nazove poštanski ured i upita je li mu stiglo pismo od oca. Službenik mu odgovara da nema pisma za njega, da mu otac nije pisao niti može pisati, jer ne može na taj način izraziti svoje misli; ludo je i pomisliti na takvo što. A onda riječ preuzme drugi službenik, koji veli: „Da, ovdje je pismo za vas, ali vi ga nećete moći razumjeti; bit će vam potpuno beskorisno. Zapravo, može vam samo naštetiti, budući da ste potpuno nesposobni čitati ga ispravno. Morate ostaviti pismo u našim rukama i mi ćemo vam ga objasniti dio po dio onako kako mi smatramo da je za vas najbolje.“ Prvi

službenik predstavlja nevjeru; drugi predstavlja praznovjerje. Po obojici će sin biti lišen dugo očekivanog pisma – dragocjenog priopćenja od srca njegova oca. A kakav bi trebao biti njegov odgovor tim nečasnim službenicima? Vrlo kratak i jasan. Prvome bi rekao: „Znam da mi moj otac može priopćiti svoje misli putem pisma; i znam da je to učinio.“ Drugome pak bi rekao: „Znam da moj otac piše tako da mogu razumjeti njegove misli mnogo bolje od vas.“ A obojici bi rekao, i to smjelo i odlučno: „Dajte mi smjesta pismo mog oca; ono je naslovljeno na mene i nitko mi ga nema pravo uskratiti.“

Upravo tako bi i prostodušan kršćanin trebao odvratiti na *drskost* nevjernika i na *neznanje* praznovjernika – dva osobita đavlova oruđa našeg doba, putem kojih on želi ukloniti dragocjenu Božju riječ. „Moj otac mi je objavio svoje misli i on me može osposobiti da ih razumijem.“ „Sve je pismo *nadahnuće od Boga*“ i „što god je nekoć napisano, napisano je *nama za pouku*.“ Veličanstven odgovor svakom neprijatelju Božje dragocjene i neusporedive objave, bio on racionalist ili ritualist!

C. H. Mackintosh

Iz knjige „Notes on Deuteronomy“

Sve je za Njega

„Jer je po njemu stvoreno sve što je na nebesima i što je na zemlji, vidljivo i nevidljivo ... sve je po njemu i za njega stvoreno, i on je prije svega i sve se drži zajedno u njemu. On je i glava tijela, crkve; on je početak, prvorodenac od mrtvih; da u svemu ima prvenstvo. Jer svidjelo se Ocu u njemu nastaniti svu puninu“ (Kološanima 1,16-19).

„... Sinu, kojega je postavio baštinikom svega“ (Hebrejima 1,2).

„A sada, Oče, proslavi ti mene kod sebe slavom koju sam imao s tobom prije nego li je svijeta bilo. Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta: tvoji bijahu i meni si ih dao“ (Ivan 17,5.6).

Sve je za Gospodina Isusa. On je središte svih Božjih nauma. Promotrit ćemo kako je, po prvotnom Božjem planu, On trebao biti središte svega u stvorenju, u Izraelu i u Crkvi. Također ćemo vidjeti kako je čovjek u svata tri područja sebe postavio u središte, kamo ga je to odvelo i kakav je Božji odgovor na to.

1. Stvorenje

Bog je čovjeku dao na korištenje sve što je stvorio te ga učinio upraviteljem nad zemljom: „Sebi je podložite: vladajte nad ... svakim živim stvorom koji se kreće po zemlji“ (Postanak 1,28). No čovjek je vrlo brzo zaboravio tko je središte svijeta u kojem živi. Najprije je pao u grijeh, a zatim je počela njegova nezaustavljiva propast. Nakon manje od dvije tisuće godina od stvaranja stanje je već bilo ovakvo: „I vidje GOSPODIN da je čovjekova pokvarenost na zemlji velika i da je svaka zamisao njegova srca neprestano samo zlo ... Zemlja bijaše iskvarena pred Bogom i zemlja bijaše puna nasilja. I pogleda Bog na zemlju, i gle, ona bijaše iskvarena; jer je svako tijelo izopačilo svoj put na zemlji“ (Postanak 6,5.11.12). S

kakvim bolom je to morao promatrati On po kojemu i za kojega je sve to bilo stvoreno! Kad čovjek postavi sebe u središte, ishod je uvijek pokvarenost i nasilje. I danas koristimo mnoga dobra koja su dio prvog Stvorenja i koja nam je Bog dao da ih uživamo. Proslavljamo li time Njega? Ne zaboravimo da je sve to što nam je darovano i u čemu smijemo uživati stvoreno „po Njemu i za Njega“! Ljudi koji su to zaboravili bili su odvedeni u pokvarenost i nasilje, a takve ljude je Bog morao ukloniti sa Zemlje. Osuda je, dakle, bila Božji odgovor čovjeku koji je sebe postavio u središte Božjeg Stvorenja.

Potop je, po Božjoj milosti, preživjela samo jedna obitelj, to jest osam ljudi. Od njih se napućila Zemlja poslije potopa. Vrlo brzo se pokazalo (nakon svega stotinjak godina) da je ljudska narav nakon pada u grijeh nepopravljiva. Iako mu je Božja kazna za pokvarenost i nasilje, zbog kojih je sav svijet bio potopljen vodom, još možda bila u podsvijesti, čovjek je vrlo brzo počeo tražiti nov način da sebe postavi u središte. „I rekoše jedan drugome

... sagradimo si grad i toranj, čiji bi vrh sezao do neba; i steknimo sebi ime: da se ne raspršimo po svojoj zemlji“ (Postanak 11,3-4). Prije potopa se srozao na samo dno, nakon potopa se želio uzdići do neba. Božji odgovor je opet bila osuda (Postanak 11,5-9).

2. Izrael

Nakon te osude predmet Božjih nakana na Zemlji nije više cjelokupno čovječanstvo. Između svih ljudi na Zemlji Bog odabire jednog čovjeka – Abrahama. Od njega želi načiniti narod koji će biti osobito blagoslovljen – svoj vlastiti narod. Konačna namjera je da putem Abrahama, to jest putem njegova Potomka budu blagoslovljena „sva plemena na zemlji“ (to jest svi narodi). Premda će Bog u kasnijoj budućnosti blagosloviti sve narode na Zemlji, Izrael će uvijek zauzimati osobit položaj. Bog je tako odlučio i nitko se ne može suprotstaviti njegovoj suverenosti (Rimljanima 9-11). No, nažalost, i u Izraelu se očitovalo što je naravan čovjek. Sva moralna povijest Izraela najbolje je opisana u usporedbi o vinogradarima, koju je ispričao Gospodin Isus. On je bio taj obećani Abrahamov Potomak u kojemu će biti blagoslovljeni svi narodi na Zemlji. On je bio i Davidov potomak i Mesija obećan Izraelu. No kad je došao, Izrael ga je odbacio i ubio. Time su, poput zlih vinogradara iz one usporedbe, rekli: „Ovo je baštinik; ubijmo ga i baština će biti naša.“ Ubili su onoga po kojemu je sve i za kojega je sve. Mislili su da će baština biti njihova, ali su se prevarili. Bog je njega „postavio baštinikom svega“ – ne samo baštinikom vinograda, koji slikovito predodžuje Izrael, nego svega. Čovjek nikada neće moći spriječiti Boga u ostvarenju njegovih

namjera. Nad onima pak koji su htjeli baštinu ali nisu htjeli biti subaštiniči sa Sinom, morala je biti izvršena osuda kao i u Stvorenju, kad je ono čovjek sebe postavio u središte: „Doći će (gospodar vinograda) i pobiti te vinogradare, a vinograd će dati drugima“ (Marko 9,9).

3. Crkva

Tako je i bilo. Izraelci su istjerani iz „vinograda“, Jeruzalem je razoren, a u ostvarivanju svojih daljnjih planova sa čovječanstvom Bog je Izraela ostavio po strani. Bog je „pohodio pogane da od njih izvede narod svome imenu“ (Djela 15,14). Tu novu skupinu, koja nije nastavak Izraela, nego sasvim nova tvorevina, Gospodin Isus je nazvao „moja crkva“ (Matej 16,18). Njoj pripadaju svi oni koji vjeruju u Gospodina Isusa kao svog Spasitelja. Spaseni su po Gospodinu Isusu i za njega (Ivan 17,6). Njegovo središnje mjesto nigdje nije tako snažno istaknuto kao u toj novoj tvorevini koju gradi On sâm. On želi biti u središtu njihovih okupljanja (Matej 18,20). Dva puta nakon svog uskrsnuća pojavio se među svojim učenicima, koji su bili okupljeni prvoga dana u tjednu, te doslovno stao „u sredinu“ (Ivan 20,1-9,26). Razdoblje Crkve je sadašnje razdoblje u kojem živimo. Završit će uzimanjem Crkve na nebo, a proročki je opisano u Otkrivenju, u njegovu drugom i trećem poglavlju. Već prvoj crkvi, crkvi u Efezu, koja predodžuje crkvu prvog stoljeća, bio je proročen pad koji je započeo napuštanjem „prve ljubavi“. A proročanstvo crkvi u Laodiceji, koja predodžuje posljednje razdoblje u povijesti Crkve, pokazuje strašno stanje u koje će dospjeti ono što se naziva crkvom. Gospodin Isus predsta-

vija se toj crkvi kao „početak stvorenja Božjega“ (Otkrivenje 3,14). Čovjek se i u Crkvi ponaša kao da je on početak stvorenja Božjega: „Jer govoriš: Bogat sam, obogatio sam se i ništa mi ne treba“ (Otkrivenje 3,17). Tu opet vidimo čovjeka u središtu. Kako li je to suprotno riječima „On je glava“ i „tvoji bijahu i meni si ih dao“! Mi jesmo spašeni od vječne propasti, ali nismo spašeni samo zato da ne propadnemo, nego prvenstveno radi njegove slave, da budemo njegova Skupština. Nije najvažnije ono što smo mi dobili (spasenje), nego ono što je On dobio (svoju Skupštinu, ili Crkvu). Kako li je stanje koje danas vidimo u kršćanstvu istovjetno stanju u Laodiceji i upravo suprotno Božjoj namjeri! Bogoslužja su oblikovana onako kako odgovara čovjeku, slavljenje Boga (ako se to uopće još može tako nazvati!) obavlja se na

način koji odgovara čovjekovoj tjelesnoj naravi, sve djelatnosti usredotočene su na čovjeka, a čak se i Božja riječ prevodi tako da bude, tobože zbog boljeg razumijevanja, prilagođena čovjeku. Svršetak toga će, kao i u Izraelu i u Stvorenju, biti osuda: „Izbljuvat ću te iz svojih usta“ (Otkrivenje 3,16). Ta osuda još nije izvršena. Gospodin Isus još uvijek želi dosegnuti srca pojedinaca u tom sustavu: „Evo, stojim pred vratima i kucam. Poslušaj li tko moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu“ (Otkrivenje 3,20). Jesmo li mu otvorili?

Kad god čovjek sebe postavi u središte, otkriva se zloća njegova srca, a svršetak toga je uvijek Božja osuda.

Dajmo Gospodinu Isusu jedino mjesto koje mu dolikuje. Neka on bude središte oko kojega će se sve okretati!

DL

“... gdje ga razapeše, i s njm drugu dvojicu, s jedne i s druge strane, A U SREDINI Isusa.”

Ivan 19,18

“I pogledah, i gle, POSRED prijestolja i četiriju bića, i POSRED starješina, stajaše Jaganjac kao da bijaše zaklan.”

Otkrivenje 5,6

Kršćanska borba

1. Sotona

Onaj tko čini grijeh od đavla je i, u moralnom smislu, ima istu narav kao i đavao; jer đavao griješi od početka. To je đavlova izvorna značajka. Krist se pojavio „da razori djela đavlova“ (1 Iv 3,8). Kako bi, dakle, onaj tko ima udio u osobinama tog neprijatelja duša mogao imati udio s Kristom? „Tko god je rođen od Boga, ne čini grijeh“ (rd. 9). Razlog je očit: postao je dionikom božanske naravi; on crpi život od Njega. To načelo božanskoga života sada je u njemu. Božje sjeme ostaje u njemu; on ne može griješiti, jer je rođen od Boga. Kako bi božanska narav mogla griješiti?

U rukama svoga Spasitelja vjernik je zaklonjen od svake Sotonine sile i Sotona to dobro zna. Svi njegovi napori usmjereni su na to da nas odvoji od Krista, pa makar samo na trenutak. Ako nas, svojim lukavstvom, izvuče iz našeg zaklona u utvrdi Božje ljubavi, imat će nas sasvim u svojoj vlasti. Jao onome tko popusti pred njegovim mamljenjima, bilo iz plašljivosti, ili slabosti, ili pak iz ljubavi prema grijehu! Ponekad mislimo da će biti dovoljna jedna bitka sa Sotonom, no nije tako. U Kristu imamo sigurnost i jamstvo pobjede, ali nemamo obećanje da će borba ikad prestati.

Prvenstven cilj Sotoninih kušnja nije navesti nas da učinimo neki osobit grijeh, nego navesti nas da djelujemo u svojoj vlastitoj sili; i čim izađemo iz svoga zaklona kako bismo tako djelovali, pobjeda je njegova. Sve dok se ne mičemo, sve dok ne izađemo iz Krista,

našeg zaklona, i ne vratimo se u područje tijela, on nas ne može dohvatiti.

Isus Sotoni nije rekao: „Odstupi, ja sam Bog“! To nam ne bi bilo ni pomoć ni uzor. On ja naveo riječ izrečenu čovjeku (Mt 4,4.7.10), i to poslušnom Čovjeku, i jaki bio je pobijeđen.

Moramo se podsjetiti da je Krist „svezao“ Sotonu, „jakoga“, kako bi mogao „oplijeniti njegova dobra“ (Mt 12,29). On može dopustiti da Sotona neke vjernike baci u zatvor, kako bi bili iskušani, ali Sotona time ništa ne postiže; kad se nađe pred nekim tko hoda s Kristom, on nema baš nikakve moći nad njim. Bile vode uzburkane ili mirne, ako Krist nije s nama uvijek ćemo se utopiti u njima; da bismo pak mogli hodati po njima, On mora biti s nama.

Namjesto da Boga stavimo između svojih briga i nas, naše brige se isprečuju između Boga i nas. Namjesto da budemo čuvani u njegovu miru, ostajemo u stalnoj nesigurnosti. Kada nas zaokupi svim našim brigama kako bi nas spriječio u tome da uživamo ono što imamo u Kristu, neprijatelj je postigao velik uspjeh.

Borba s neprijateljem nigdje se ne osjeća toliko snažno kao kod molitve; tu je Sotona naročito djelatan.

2. Tijelo

Sve što nisam primio novim rođenjem, nego sam naslijedio prirodnim, tijelo je, i nikada ne može donijeti slavu Bogu, nego samo čovjeku. Ta izja-

va može nam se činiti gorkom, ali je istinita.

Podrijetlo nečega određuje sudbinu toga; što je po podrijetlu „od tijela“, nikada i nikakvim „usavršavanjem“ neće postati duhovno. „Ono što je rođeno od tijela, tijelo je“ (Iv 3,6) i nikada neće biti nešto drugo. Sve što možemo učiniti sami po sebi, u Božjim očima ne vrijedi „ništa“; i trebamo prihvatiti Božju ocjenu te priznati da to zaista ne vrijedi ništa! „Tijelo ne koristi ništa“ (Ivan 6,63). Vrijedi samo ono što je odozgor.

Bog od nas traži da se smatramo mrtvima. Ne traži on to zato da bismo umrli, nego zato što već jesmo mrtvi. On od nas nikada ne traži da priznamo nešto što nije činjenica.

Dok šesto poglavlje Poslanice Rimljanima govori o „tijelu grijeha“ (rd. 6), sedmo govori o „tijelu smrti“ (rd. 24). U šestom poglavlju predložen nam je problem grijeha, a u sedmome poglavlju problem smrti. Koja je razlika između tijela grijeha i tijela smrti? U odnosu na grijeh (to jest, sve što se ne sviđa Bogu), ja imam tijelo grijeha, to jest tijelo koje se djelatno zalaže za grijeh. No u odnosu na Božji zakon (to jest sve ono u čemu je izražena Božja volja), imam tijelo smrti. Sva moja djelatnost s obzirom na grijeh čini moje tijelo tijelom grijeha, a moja nemoć s obzirom na Božju volju čini moje tijelo tijelom smrti. Svojom vlastitom naravi prihvaćam sve što je zlo, sve što je od svijeta i od Sotone, a odbijam sve što pripada svetosti, Nebu i Bogu.

Jesmo li otkrili da smo opterećeni tijelom beživotnim u pogledu Božje volje? Smrt znači apsolutnu slabost; ona znači da je čovjek toliko slab da ne može biti slabiji. Činjenica da imam tijelo smrti u pogledu Božje volje, zna-

či da sam tako slab da sam utonuo u najstrašniju bijedu. „Jadan li sam ja čovjek! *Tko* će me izbaviti iz tijela te smrti?“ (Rim 7,24).

Naše vlastito „ja“ ne ostavlja nas na miru. Oholo je i ne voli biti ostavljeno po strani; osjetljivo je i ne može prihvatiti krutu ili nepravednu riječ; osjeća najmanju uvredu; lako se obešhrabri, brzo se uzbudi, teško se zadovolji, uobraženo je i, istodobno, plašljivo.

To sebično „ja“, tako dosadno sa svojim zahtjevima, svojim osjetljivostima i svojim vlastitim djelima, pribijeno je na križ.

Vlastito „ja“ mora se, prije ili kasnije, upoznati i osuditi. Ako ga se ne upozna u zajedništvu s Bogom, morat će ga se upoznati putem gorkog iskustva u nekom padu: „Da se pred Bogom ne može hvastati ni jedno tijelo“ (1 Kor 1,29). Bog želi imati prazne posude. Tijelo u nama je neprijateljska i osuđena narav.

Bog nije oprostio, nego „osudio“ grijeh u tijelu“ (Rim 8,3), i to u *Kristovoj osobi* kao žrtvi za grijeh. Budući da je kršćanin sjedinjen s Njim u nebu, na Zemlji mora hoditi kao što je hodio On (1 Iv 2,6).

Kraljevstvo ne može imati dva kralja. Ako Gospodin vlada nad našim srcem, stari čovjek mora se povući.

Raspećem starog čovjeka grešnik se oslobađa sile i kraljevanja grijeha. To oslobođenje je, po milosti, svršena činjenica; putem vjere ona postaje iskustvo. Stari čovjek je, po milosti, položen u grob; putem vjere on će tamo i ostati. Kad kršćanin vidi sebe „mrtvim grijehu“ (Rim 6,2.11), ta smrt po Svetom Duhu postaje djelatnom u stvarnosti.

Tijelo neće biti obeskrijepljeno ako ga se suzbija vlastitim naporima; to mu, naprotiv, pridaje samo još više važnosti. Bit će obeskrijepljeno putem djela koje ga ostavlja u njegovoj istinskoj bezvrijednosti, i putem kojega je nad njim izrečena apsolutnom smrtna osuda. Tako uvjereni da nije ništa drugo negoli samo grijeh, morat će umuknuti. Njegovo mjesto je u smrti, a ne da se poboljšava. Mi imamo pravo i moć držati tijelo mrtvim zato što je Krist umro, a mi živimo njegovim životom uskrsnuća; on sâm postao je naš život.

Uzrok sve naše bijede je naša vlastita volja i činjenica da vlastito „ja“ činimo središtem svega. Naše nas okolnosti mogu iskušati i uzrokovati bol, ali one nikada ne moraju uzrokovati moralnu bijedu; ona proistječe samo iz nezadovoljne samovolje.

Kad popustimo prohtjevima tijela, ili pak se upustimo u borbu s njim, ono što bismo trebali smatrati mrtvim činit će nam se kao nešto živo. Nemojmo davati prigodu umišljenosti tijela! To je prava borba: ona uvijek vodi do pobjede.

3. Svijet

Tko god je rođen od Boga, pobjeđuje svijet (1 Iv 5,4). On ima *narav* i *načelo* koji svladavaju prepreke što mu ih svijet postavlja na put. Njegova *narav* je božanska narav, jer je rođen od Boga; njegovo *načelo* je načelo vjere. Vjera je neosjetljiva na privlačnosti koje svijet nudi tijelu, i to zato što tom naravljju upravlja neovisan duh koji je potpuno izvan ovoga svijeta. Vjera usmjeruje njegove korake; ali vjera ne gleda na svijet ni ono što je u svijetu. Svijet je izgubio vlast nad njom. Osjećaji i povjerenje te naravi usmjereni su na

Isusa, koji je bio razapet. Stoga vjernik koji je odvojen od svijeta ima hrabrost pokoriti se Bogu i činiti njegovu volju.

Odbacimo sve ono što nam stvara gubitke; u onome što je ovozemaljsko uvijek se nađe neka sitnica za koju se naša srca tako lako, a često i gorljivo, vežu. No za vjeru nema drugoga blaga osim Gospodina Isusa u Nebu (Mt 6,21). Ako ga zanemarimo, znači da u našim srcima nije dobio mjesto na koje ima pravo. Molimo se Bogu bez prestanka da nam dade snagu da živimo dostojno svog nebeskog poziva. Kad je srce tako zaokupljeno s Gospodinom gore, tako da su naši osjećaji usredotočeni samo na Njega, prirodan učinak bit će „opasana bedra i upaljene svjetiljke“ (Lk 12,35). Naša bedra trebaju biti opasana, kako bi nutarnji čovjek stalno bio pod nadzorom i vlašću Božje riječi. Tako ćemo biti očuvani od prljavštine ovoga svijeta.

Nebesko i zemaljsko ne može ići zajedno. Nemoguće je istodobno gledati prema gore i prema dolje, imati svoje poticaje u Nebu i na Zemlji. Svako da se treba oduprijeti kada smo kušani onime što je zemaljsko, ali ne trebamo biti zaokupljeni odupiranjem. Razlog zbog kojega se odričemo onoga što je ovozemaljsko nalazi se u našem položaju. Apostol Pavao nam veli: „Jer umrli ste i život vaš skriven je s Kristom u Bogu“ (Kol 3,3). To je dragocjena i utješna istina koja vrijedi za kršćanina, utemeljena na Kristovoj smrti za nas. Primili smo Kristov život i u tom životu pripada nam sve što je Krist učinio za nas.

Krist i grijeh ne mogu biti zajedno; ne možemo istodobno imati Njegovu prisutnost i ljubav prema svijetu.

Nebeski kršćanin svako obilježje svijeta na sebi smatra sramotom.

Srce odvučeno od Krista bič je za kršćanina. Kad je srce ispunjeno Kristom, u njemu nema mjesta ni želje za ispraznošću svijeta. Ako Krist po vjeri prebiva u našem srcu, nećemo tako često postavljati pitanje: „Što je zlo u ovome ili onome?“ Radije ćemo se pitati: „Činim li to za Krista? Može li mi on to odobriti?“ Ako smo u zajedništvu s njim lako ćemo otkriti s čime on nije suglasan. Nemojmo dopustiti svijetu da se upleće i odvraća naše misli od Krista!

Uzrok tome što se ne možemo radovati nisu životne teškoće, nego *podijeljeno* srce. Kad kršćanin hodi sa svijetom, savjest mu prigovara, a ako naiđe na duhovne kršćane, nesretan je u njihovom društvu; takav kršćanin, zapravo, nigdje nije sretan.

Svjetovan život je udoban i lak, i ništa nije žalosnije negoli vidjeti kršćanina kako živi lagodno i udobno te iz dana u dan nastavlja bez ikakve ovisnosti o Gospodinu. Onome pak koji je nebeski sramotna je svaka značajka svjetovnosti. Načelo svjetovnosti iskorijenjeno je iz onoga koji je umro i uskrsnuo s Kristom i koji živi nebeskim životom. Život uskrsloga nije od svijeta; on nema nikakve veze sa svijetom.

Ako je vjernik na jednom križu a svijet na drugom, moralna udaljenost koja ih razdvaja znatna je. Ako je udaljenost znatna u načelu, trebala bi biti i u djelu. Vjernik pokazuje nevjernost Kristu ukoliko njeguje zajedništvo sa svijetom. Umrli smo svijetu, a oživljeni smo s Kristom. Istodobno smo diionici njegove odbačenosti na Zemlji i njegove prihvaćenosti u Nebu; a radost zbog njegove prihvaćenosti ospo-

sobljuje nas da nevolju uslijed odbačenosti smatramo malenkušću.

Što je to svijet? Božja riječ označava to sasvim točno: ono što „nije od Oca“ (1 Iv 2,16). Što je, dakle, dublje moje zajedništvo s Ocem, tim ću bolje razaznavati što je od svijeta. Što se više radujete u Očevoj ljubavi, tim više ćete odbacivati svijet. A tko objavljuje Oca? Sin. On to čini snagom Svetoga Duha. Što sam dakle više u snazi neozalošćenog Duha, što se više napajam objavom koju Sin daje o Ocu, tim bolje ću razlikovati što je od svijeta. „Hodite u Duhu i nećete udovoljavati požudi tijela“ (Gal 5,16). Živite s Bogom pa nećete živjeti sa svijetom. Kakva bi to bila sreća kada bi se svi koji kažu da su izišli iz Egipta doista sve više i *udaljavali od njega* te sve bolje poznavali Kristov križ i grob kao granicu između njih i svijeta.

Kako je žalosno vidjeti kršćane koji traže ono što je od svijeta! To jasno dokazuje da im se „zgadila“ nebeska mana i da je smatraju „bezvrijednim kruhom“ (Br 21,5). Oni služe onome što bi trebalo umrtviti. Djelatnost novog života uvijek je povezana sa svlačenjem „staroga čovjeka s njegovim djelima“ (Kol 3,9); a kada dođe do tog svlačenja, bit će snažnija želja za „istinskim kruhom“ (Iv 6,32), „kruhom što krijepi srce čovječje“ (Ps 104,15).

Čemu služimo ako se u svom hodu poistovjećujemo sa svijetom, koji je odbacio Krista?

Kada se kršćanin negdje stidi priznati Krista, tada bi, prije svega, trebao preispitati ne nalazi li se možda na mjestu ili u društvu u kojem bi se kršćanin trebao stidjeti ukoliko se nađe tamo.

Pavao je svijet smatrao nečime što treba biti pribijeno na križ, a svijet je razapevši Krista razapeo i sve one koji mu pripadaju.

Povezanost s Kristom otvara nam Nebo i izbacuje nas iz svijeta. Ako, dakle, ispovijedamo da smo nebeski a svijet nas ne odbacuje, to dokazuje neku pogrešku u položaju koji zauzimamo.

Bolje je biti *privučen* nebeskim radostima negoli biti *gurnut* prema Nebu uslijed zemaljskih žalosti. Vjernik ne bi trebao čekati da ga svijet napusti, nego bi u snazi zajedništva s onime što je odozgor trebao napustiti ono što je zemaljsko. Kada se vjerom uhvatimo za Krista, neće biti teško ostaviti svijet; naprotiv, teško bi tada bilo ostati povezan sa svijetom.

Svijet možemo nadvladati samo vjerom. Nevjera nas dovodi pod vlast onoga što je ovozemaljsko ili, drugim riječima, daje svijetu pobjedu nad nama. Tko pak je, poučen od Svetoga Duha, spoznao da je Bog sasvim dovoljan, postaje potpuno neovisan od onoga što je ovozemaljsko. „Ovo je pobjeda koja je pobijedila svijet: vjera naša“ (1 Iv 5,4).

Najgora i najopasnija Sotonina oruđa su vjernici koji posjeduju istinu i služe se njome, ali se boje sramote i neprijateljstva svijeta. Ustuknuti pred križem znači odreći se kršćanstva.

Putem istog djela kojim su zauvijek odstranjeni naši grijesi, izvučeni smo (doslovno: *iščupani silom*) iz „sadašnjeg zlog doba“ (Gal 1,4). Ovo dvoje uvijek ide zajedno: Krist me nije samo oslobodio od posljedica mojih grijeha, nego i od stvarne snage grijeha, kao i od zahtjeva i utjecaja sustava kojega Pismo naziva „svijet“.

Oni koji ispovijedaju da su kršćani a odriču se svog poziva i svog nebeskog karaktera, ili pak djeluju kao da su dio ovoga svijeta, jako griješe protiv Božjeg djela i Kristovog svjedočanstva. Oni postaju oruđa od kojih će Sotona imati koristi. Neopredijeljen i podijeljen kršćanin nedosljedniji je od iskrenog svjetovnog čovjeka ili nevjernika.

4. Zakon

Zakon nije ništa usavršio, nego je, zapravo, bio dokinut „zbog svoje nemoći i beskorisnosti“ (Heb 7,18-19). Krivca je stavio pod prokletstvo, a nikoga nije mogao spasiti. Naš Spasitelj podnio je to prokletstvo za one koji vjeruju u njega, kako bi na nas došao „blagoslov u Kristu Isusu“ (Gal 3,13). Zakon je pred Božjim prijestoljem zasjao u svoj slavi kojom ga je Bog zaodjenuo tako što je zadovoljio sva njegova potraživanja osudivši našeg božanskog Zamjenika. Stoga smo mi namjesto prokletstva, koje smo zaslužili, primili život i Svetog Duha, koji je snaga tog života. Kad je Krist podnio osudu i mi smo bili uključeni u nju te je sada moramo ostvarivati iz sata u sat svakodnevno noseći križ. Stoga nam sada Zakon, koji nas je kao grešne ljude osudio i prokleo, nema više ništa reći, jer smo „po Kristovu tijelu umrli Zakonu, da pripadnemo drugomu, to jest onomu koji je uskrišen od mrtvih“ (Rim 7,4). Naš Spasitelj je na sudu zauzeo naše mjesto, tako da se Zakon više ne obraća nama. Izbavljeni smo od njegove vlasti i njegova prokletstva te živimo novim životom uskrsnuća u uskrsnom Kristu, u kojemu nemamo više nikakvog posla sa Zakonom. No to ne znači da smo bez Božjega zakona, jer smo „u zakonu Kristovu“ (1 Kor 9,21). Tako se pravedni zahtjevi Zakona ostvaru-

ju u onima koji, oslobođeni od vlasti i prokletstva Zakona, ne žive „po tijelu“, nego „po Duhu“ (Rim 8,4).

Milost u kojoj jesmo oduzima tijelu svaku vlast nad nama. Ako je Zakon „sila grijeha“ (1 Kor 15,56), onda je milost njegova nemoć. Zakon daje grijehu silu *nad nama*; milost nam daje silu *nad grijehom*.

Bog zahtjeva svetost i pravednost koju sam dužan ispuniti: to je Zakon. Ako, dakle, Zakon znači to da Bog od mene traži ispunjenje nekog zahtjeva, onda oslobođenje od Zakona znači da on to više ne traži od mene kako bih time zadobio Njegovu naklonost, jer se On sâm, u svojoj milosti, pobrinuo za to. Zakon znači da Bog traži od mene da učinim nešto za njega; izbavljenje od Zakona znači da sam oslobođen te obveze, jer on to, po njegovoj milosti, čini sâm.

Božji zahtjevi nisu se promijenili, ali sada nije na nama da ih zadovoljimo. Slavljen neka je Bog! On je taj koji je dao Zakon, i on sâm je taj koji ga izvršava.

Dokle god se mi trudimo da nešto činimo, Bog ne može djelovati za nas.

Kada *mi* prestanemo djelovati, *Bog* uzima stvar u svoje ruke. On čeka da dođemo do kraja svojih sposobnosti i da više ništa ne možemo učiniti sami. Bog je osudio sve što je od stvorenja i pribio to na križ u našem Gospodinu Isusu. Tijelo ne koristi *ništa*! Ako pokušavamo činiti nešto po tijelu, zapravo odbacujemo Kristov križ. Bog je objavio da mi zaslužujemo smrt. Kada to stvarno vjerujemo, potvrđujemo Božju presudu te odustaje-

mo od svakog tjelesnog napora da mu ugodimo.

Kršćanski život ne sastoji se od držanja nekih odredaba, zapovijedi, ili tradicije. Kršćanski život je božanska stvarnost. To je Krist u srcu i Krist obnovljen u životu svakog dana po snazi Svetog Duha. To je nov čovjek, oblikovan po uzoru samoga Krista, koji se očituje u najmanjim pojednostima našeg ponašanja i našeg življenja u ovome svijetu, u našim obiteljima, u našim odnosima s bližnjima, na našim putovima, u našem raspoloženju – jednom riječju, u svemu što jesmo. To nije stvar ispovijedanja ili nauka, mišljenja ili osjećaja, nego živa i neosporna stvarnost. To je ovisnost o Bogu koja se uspostavlja u srcu, odakle blagoslovljeno sve više ovladava cjelokupnim moralnim bićem te širi svoj blagotvorni utjecaj na svako područje u kojem smo pozvani živjeti. Takav je kršćanin koji hodi blagoslovljenim stopama Onoga koji je „išao od mjesta do mjesta čineći dobro“ (Dj 10,38), kome je užitak bio u davanju i služenju, koji je uvijek bio spreman ublažiti bol i suosjećati s ožalošćenim ili obeshrabrenim srcima.

Ne govorim da je autoritet Zakona bio oslabljen ili da je prestao: govorim da sam *ja umro*. Zakon ima vlast nad čovjekom dokle god je živ, i duže je ne može imati (Rim 7,1). Ja, dakle, više ne živim “u tijelu”. Potpuno sam izbavljen od njega putem otkupljenja, umro sam i uskrsnuo; sada sam „u Kristu“ (2 Kor 5,17).

Marc Tapernoux

(Iz knjige „Ukorijenjeni i utemeljeni u Njemu“)

Biblijske slike i simboli

Amalek

Ime Amalek može se prevesti s „narod lakomosti (grabežljivosti)“ ili „onaj koji isisava narod“. Amalek je bio Ezavov unuk, sin Elifaza iz Timne (Post 36,12,16). Činjenica da se područje Amalečana spominje već u Postanku 14,7 nije u opreci s time, budući da se u Bibliji često mjesta već mnogo ranije nazivaju onim imenom koje će dobiti kasnije (usp. ime Betel u Post 12,8 i 28,19). Obitavalište tog naroda, koji je bio u krvnom srodstvu s Izraelom, nalazilo se na jugu Palestine, to jest u blizini Egipta (Br 13,29; 1 Sam 15,7; 27,8). Amalečani su se uvijek iznova dokazali kao tlačitelji Izraela. Bili su grešnici i nisu se bojali Boga (Pnz 25,17; Suci 10,12; 1 Sam 15,18). Izrael se suočio s Amalekom odmah nakon što je izašao iz Egipta (Izl 17,8; Br 14,43-45), ali ni u Kanaanskoj zemlji Amalek nije pustio Božji narod na miru. Tamo je Amalek gotovo uvijek bio povezan s ostalim stanovnicima zemlje, koji su slikovit prikaz zlih duhovnih sila u nebeskim predjelima (usp. Suci 3,13; 6,3; Ef 6,12). Neprijateljstvo Amalečana je okrutnost i lukavština. Oni napadaju slabe, uništavaju urod zemlje, a gdje god dođu spale gradove i sve opljačkaju (Pnz 25,17; 1 Sam 30,1.2). Amalek je prikaz Sotone, koji obilazi naokolo kao ričući lav i traži koga da proždre (1 Pet 5,8). On je, doduše, poraženi neprijatelj, jer je njegova presuda već izrečena: „Njegov svršetak će biti to da zauvijek propadne“ (Br 24,20). Kao što je Bog rekao za Amaleka: „Gospodin će ratovati s Amalekom od naraštaja do naraštaja“ (Izl 17,16), tako se i vjernik treba suprotstavljati Sotoninim napadima (Jak 4,7; 1 Pet 5,9). Ta borba traje dokle god smo na Zemlji. No naposljetku će se ispuniti riječ iz Poslanice Rimljanima 16,20: „A Bog mira uskoro će satrti Sotonu pod vašim nogama.“

Filistejci

Hebrejski naziv za Filistjece (Pelištim) sadržan je i u nazivu Palestina, a znači „stranac, luralica“. Filistejci su, vjerojatno, potjecali iz Egipta i došli su u Kanaan preko Krete. Naselili su se na jugozapadu zemlje, gdje su, kao i Amalečani, bili zaseban narod. Njihovih pet glavnih mjesta bili su Gaza, Ašdod, Aškelon i Ekron. Filistejci su, kao i Kanaanci, od kojih ih Biblija uvijek razlikuje, bili idolopoklonici. Njihov glavni bog bio je Dagon (1 Sam 5,2). Prorok Izaija Filistejce označuje kao vračare (Iz 2,6). Naselili su se u Kanaanskoj zemlji ne prošavši putem kroz Jordan. Često se nazivaju „neobrezanima“. Već su Abraham i Izak imali mnogo poteškoća s Filistejcima. A kada je kasnije Izraelski narod ušao u Kanaan, stoljećima su ratovali protiv njih. Izraelu nikada nije uspjelo zauzeti dio zemlje na kojem su obitavali Filistejci. Filistejci su slikovit prikaz naravnog čovjeka koji se uvukao u duhovno područje, ali i tijela u vjerniku. U Novom zavjetu vidimo Filistejce – tijelo u kršćanskoj opravi – u raznim oblicima. Može se očitovati u podjarmljivanju pod Zakon (kao kod Galačana), ili pak u bezakonju i neobuzdanosti (kao u 2. poslanici Timoteju i Judinoj poslanici).

Arend Remmers

(Iz knjige „Biblische Bilder und Symbole“)